

Betekenis van begrippen vanuit Wittgenstein bekeken

DO'S & DON'TS

Do's

- Herken en benoem taalspelen.¹ Bij de start van een project: leg uit dat verschillende partijen (inwoners, ambtenaren, zorgaanbieders) elk een ander taalspel spreken.
- Vertaal tussen contexten. Help partijen hun woorden voor elkaar verstaanbaar te maken. Een projectleider fungeert als 'tolk' tussen leefwereld en systeemwereld.
- Gebruik voorbeelden en casussen. Illustreer beleidsbegrippen steeds met concrete verhalen, zodat ze niet in abstracties blijven hangen.
- Creëer gezamenlijke spelregels. Zorg dat er afspraken komen over hoe bepaalde woorden binnen het project gebruikt worden, zodat samenwerking niet spaak loopt.
- Check regelmatig de betekenis. Vraag tijdens overleggen: "Wat verstaan we hier precies onder?"

Don'ts

- Onderschat misverstanden niet. Ga er niet vanuit dat iedereen hetzelfde bedoelt met een bepaald begrip.
- Vermijd dat een project alleen in termen van meetbare indicatoren wordt gestuurd zonder ruimte voor taal en ervaring.
- Doorbreek stilte rond botsende taal. Als partijen elkaars taalspel niet begrijpen, benoem dat expliciet in plaats van het te laten sudderen.
- Vermijd eenzijdige vertaling. Vermijd dat alleen het beleidsmatige taalspel de boventoon voert; geef de leefwereldtaal evenveel gewicht.

¹ Het begrip 'Taalspel' komt van de filosoof Wittgenstein. Met 'Taalspel' bedoelt hij dat de betekenis ontstaat uit het concrete gebruik van taal binnen een bepaalde groep, die met elkaar die taal gebruikt.